

การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์เพื่อสะท้อนสุนทรียะแห่งความงามทางภูมิทัศน์
ณ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
Creative Fine Arts and Aesthetics of landscape
at Khao Kho District, Phetchabun.

ทรงเกียรติ บัวลอย I Songkiat Bualoi¹
อภิชาติ งามรุ่งโรจน์ I Aphichat Ngamrunroj²
ขวัญจิรา เจียนสกุล I Kwanjira Jieansakul³
ฤทัยทิพย์ รัตนพันธ์ I Ruetaitip Rattanapan⁴
อลิสณา อนันตะอาด I Alissana Anuntaard⁵

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้นำเสนอการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์เพื่อสะท้อนสุนทรียะแห่งความงามทางภูมิทัศน์ ณ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ณ สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ 2) เพื่อสร้างผลงานผ่านประสบการณ์สุนทรียะแห่งความงามทางภูมิทัศน์ ณ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ และ 3) เพื่อพัฒนาผลงานทัศนศิลป์สร้างสรรค์ต่อยอดสู่ชุดของที่ระลึก มีวิธีดำเนินการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ศิลปะ เริ่มจากศึกษาประวัติ ข้อมูลจากเอกสาร และลงพื้นที่ภาคสนามศึกษาสังเกต รวบรวมภาพถ่ายจากแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้ง 15 สถานที่ นำมาสร้างสรรค์ผ่านผลงานทางทัศนศิลป์ในเทคนิคต่างๆ ดังนี้ สีนํ้าบนกระดาษ จำนวน 8 ภาพ ปากกาบนกระดาษ จำนวน 2 ภาพ ภาพพิมพ์แกะไม้ จำนวน 3 ภาพ และสื่อผสม จำนวน 2 ภาพ รวมทั้งหมด 15 ภาพ เพื่อสะท้อนให้เห็นคุณค่าของศิลปะเอกลักษณ์ในท้องถิ่นของวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม และทิวทัศน์ผ่านสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภอเขาค้อ และนำผลงานทางทัศนศิลป์ทั้งหมดมาพัฒนาต่อยอดออกแบบจัดวางรูปภาพลงบนผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกบน กระเป๋าผ้า ปฏิทินตั้งโต๊ะ โปสการ์ด เพื่อเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ผลงานเผยแพร่สู่สาธารณะชนในรูปแบบของการส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ต่อไป

คำสำคัญ: การสร้างสรรค์, งานทัศนศิลป์, สุนทรียะแห่งความงาม, อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

³ อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

⁴ อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

⁵ อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Abstract

This research article presents the creation of visual arts to reflect the aestheticism from the beauty of landscapes of Khao Kho District, Phetchabun Province, with the following objectives: 1) to create visual art works at key tourist attractions of Khao Kho District, Phetchabun Province; 2) aestheticism from the beauty of landscapes of Khao Kho District, Phetchabun Province; and 3) to develop creative visual art works that can be extensively developed from art works to souvenirs. This project is the art creation that begins with the study on history and information from relevant documents, followed by the field work to study, observe and collect photographs of all the 15 key tourist attractions of Khao Kho District, Phetchabun Province. Afterwards, the visual art works are created on the bases of the attained information and data, with different techniques as follows: water color on paper for 8 works, pen on paper for 2 works, wood engraving for 3 works and mixed media for 2 works, which are 15 works in total, for reflecting the value of art identities of local culture, architecture and landscapes through key tourist attractions of Khao Kho District. All the visual art works are extensively designed to become souvenirs, such as to be printed on fabric bags, desk calendars and postcards, which will be the prototype of creative works that are publicized for the promotion of local tourism in Khao Kho District, Phetchabun Province.

Keywords: Creation, Visual Art Work, Aestheticism, Khao Kho District, Phetchabun Province.

บทนำ

ประวัติความเป็นมาของ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาค้อ ครอบคลุมเทือกเขาบริเวณทิศตะวันตกและทิศเหนือของจังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย ภูเขาสลับซับซ้อนมีระดับความสูง ประมาณ 1,000 เมตรจากระดับน้ำทะเล ประกอบด้วย เขาค้อ เขาย่า เขาใหญ่ เขาตะเคียนโง๊ะ เขาหินตั้งบาตร เขาห้วยทราย และเขาอัมแพสภาพเป็นป่าเต็งรังหรือป่าสลัดใบ ที่น่าสนใจคือต้นค้อเป็นพันธุ์ไม้ตระกูลปาล์มลักษณะคล้ายต้นตาลออกผลเป็นทะลายคล้ายหมาก เขาค้อมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง เช่น อนุสรณ์สถานผู้เสียสละเขาค้อ พระบรมธาตุเจดีย์กาญจนาภิเษก หอสมุดนานาชาติเขาค้อ เจดีย์พระบรมสารีริกธาตุเขาค้อ พระตำหนักเขาค้อ และมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทน้ำตก เช่น น้ำตกศรีดิษฐ์และน้ำตกธารทิพย์ (“ธรณีวิทยาจังหวัดเพชรบูรณ์”, 2554)

ในยุคก่อนนั้น เคยเกิดเหตุการณ์ต่างๆ และประวัติการก่อตั้งชุมชนบนพื้นที่อำเภอเขาค้อ จึงเกิดหลักฐานทางประวัติศาสตร์มากมาย เช่น ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทำให้เกิดสงครามก่อการร้ายขึ้นตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2508 โดยเฉพาะในพื้นที่ รอยต่อ 3 จังหวัด คือ เพชรบูรณ์ พิษณุโลก เลย ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลได้ยึดเอาพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าเขา ยากที่ฝ่ายรัฐบาลจะปราบปรามได้ โดยใช้เขาค้อเป็นศูนย์กลาง กองทัพบกได้มอบหมายให้กองทัพอากาศที่ 3 รับผิดชอบในการต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ โดยจัดตั้งกองบัญชาการผสม 394 ขึ้นที่สนามบิน อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2511 ปัจจุบันเป็นที่ตั้งกองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร ที่ 33 (พตท.33) ได้ดำเนินการต่อสู้อย่างต่อเนื่องโดยผ่านยุทธการที่สำคัญรวม 12 ครั้ง เช่น ยุทธการภูชี้แก้ว ยุทธการรามสูร ยุทธการผาเมืองเผด็จศึก 1 - 3 ยุทธการผาเมืองเกรียงไกร ฯลฯ เป็นต้น เมื่อประมาณปีพ.ศ. 2514-2515 ได้เริ่มสร้างถนนแยกจากถนนพิษณุโลก - หล่มสัก ตรงบริเวณกิโลเมตรที่ 100 บ้านแคมป์สนไปยังบ้านเล้าลือ

ในปี พ.ศ.2517 ได้มีแนวความคิดที่จะลดความกดดันการขัดขวางของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย โดยการ สร้างถนนอีกสายหนึ่งจากบ้านนาจั่วถึงบ้านสะเดาะพง เพื่อเชื่อมกับถนนสายแรกที่บ้านสะเดาะพง ซึ่งได้รับการขัดขวาง ต่อต้านอย่างรุนแรงจนก่อให้เกิดความเสียหายอย่างหนักทั้งสองฝ่ายขณะนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เสด็จฯ เยี่ยมกองรบพิเศษค่ายสุยศักดิ์เสนา จังหวัดพิษณุโลกทรงมีพระราชดำริที่จะให้พื้นที่สองข้างทาง เป็นประโยชน์กับราษฎรทั่วไป มีข้อเสนอแนะทหารกองทัพบกที่ 3 จึงได้จัดตั้งหมู่บ้านยุทธศาสตร์พัฒนาขึ้น โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จำนวนหนึ่งเป็นทุนในการดำเนินงานครั้งแรก โดยตั้งเป็น “กองอำนวยการโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก” โดยมีงานหลักในการสร้างเส้นทาง ท่งสมอ – เขาค้อ ลาดยางตลอดสายฝึกรอบมและ ติดอาวุธราษฎรอาสาสมัครจัดที่ดินทำกินให้ราษฎรจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และเรียกโครงการนี้ว่า “โครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก” โดยเริ่มดำเนินการ เมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ.2520 กระทรวงมหาดไทยได้เล็งเห็นความสำคัญของพื้นที่ดังกล่าว จึงได้ออกประกาศ กระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ.2527 จัดตั้งกิ่งอำเภอเขาค้อ

อำเภอเขาค้อ รวมเอาพื้นที่ตำบลแคมป์สนจำนวน 12 หมู่บ้าน ตำบลท่งสมอจำนวน 8 หมู่บ้าน ทั้งสองตำบลอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอหล่มสัก และพื้นที่ตำบลนาจั่วจำนวน 3 หมู่บ้าน ในเขตการปกครองของอำเภอเมือง เพชรบูรณ์ ซึ่งพื้นที่ทั้งหมดเป็นพื้นที่ตามโครงการพระราชดำริในโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็กเดิมจัดตั้งขึ้นเป็นกิ่งอำเภอเขาค้อขึ้นการปกครองกับอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ สำหรับเหตุผลในการตั้งชื่ออำเภอเขาค้อ เนื่องจากเป็นสถานที่ตั้งของอำเภอ ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีต้นค้อขึ้นเป็นจำนวนมาก และอีกประการหนึ่งชื่อ“เขาค้อ” เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วประเทศในฐานะเป็นพื้นที่ซึ่งพลเรือน ตำรวจ ทหารได้พลีชีพเพื่อชาติในการกวาดล้าง ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ อันเป็นวีรกรรมที่ทราบโดยทั่วกัน ภูมิศาสตร์ที่ว่าอำเภอเขาค้อตั้งอยู่ในบริเวณบ้านกนกงาม (บ้านเขาค้อ) ติดถนนสายแคมป์สน – สะเดาะพง ตรงบริเวณหลักกิโลเมตรที่ 21 มีพื้นที่ประมาณ 1,333 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขต ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก - ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ - ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอหล่มสัก และอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ - ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก อำเภอเขาค้อ แบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 7 ตำบล ได้แก่ ท่งสมอ แคมป์สน เขาค้อ ริมสิมวง สะเดาะพง หนองแม่นา และเข็กน้อย (“รู้จักเขาค้อ”, 2553)

สภาพภูมิอากาศบนเขาค้อมีอากาศที่เย็นสบายตลอดทั้งปี และมีอากาศเย็นจัดในช่วงฤดูหนาว ปัจจุบันเขาค้อมีจุดท่องเที่ยวให้แวะชมหลายแห่ง และมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทั้งที่พักร้านอาหารที่มีให้เลือกแบบครบครันทำให้เขาค้อ คือ จุดหมายปลายทางหลักในการมาชมทะเลหมอก ซึ่งถือว่าเป็นจุดชมทะเลหมอกที่งดงามอีกแห่งหนึ่งในจังหวัดเพชรบูรณ์หลายจุดยกตัวอย่าง เช่น จุดชมทะเลหมอกไปรษณีย์เขาค้อ จุดชมวิวเขาตะเคียนโง๊ะ จุดชมวิวทะเลหมอก วัดกองเนียม จุดชมวิวกังหันลมเขาค้อ พระตำหนักเขาค้อ และวัดพระธาตุผาซ่อนแก้ว ซึ่งมองเห็นถึงความสวยงามความอุดมสมบูรณ์ของวิวทิวทัศน์ของเขาค้อ

การสร้างสรรคงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์สุนทรียะ หมายถึง ผลกระทบที่เกิดจากมนุษย์ปะทะกับความงาม จึงมีทั้งประสบการณ์ตรง และประสบการณ์รอง ซึ่งประสบการณ์ตรง คือการที่มนุษย์สัมผัสกับความงามโดยตรง ส่วนประสบการณ์รอง คือการที่มนุษย์ไม่ได้มีต่อความงามโดยตรง สัมผัสได้โดยการผ่านสื่อต่างๆ เช่น ภาพถ่าย หรือภาพยนตร์ อย่างไรก็ตาม ประสบการณ์ที่สำคัญที่สุดสำหรับความมีสุนทรียะก็คือ การได้รับประสบการณ์ตรง ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวของเราเอง และทำให้เรามีความรู้สึกเพลิดเพลิน พอใจ มีความสุข ดังนั้น มนุษย์จึงมีความต้องการ

ประสบการณ์ตรงทางสุนทรียะด้วยการเดินทางท่องเที่ยว ให้ได้เห็นธรรมชาติที่แท้จริง หรือในผลงานศิลปะ การได้เห็นต้นแบบที่แท้จริงของผลงานศิลปะทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ (บุญเยี่ยม แยมเมือง, 2537)

ทัศนศิลป์ หมายถึง ผลงานทางศิลปะที่มนุษย์สร้างขึ้นมา และมนุษย์สามารถที่จะรับรู้ได้ด้วยการผ่านประสาทสัมผัสทางสายตาเป็นอันดับแรก แล้วเกิดอารมณ์ ความรู้สึกเป็นประการต่อมา เราจึงเรียกงานทัศนศิลป์ด้วยภาษาต่างๆ ว่า “ศิลปะที่มองเห็น” (บุญเยี่ยม แยมเมือง, 2537) แต่เดิมมานั้นเชื่อกันว่าผลงานศิลปะจะต้องเป็นผลงานที่มีความงามน่าดู มีลักษณะใกล้เคียง หรือดงามเหมือนธรรมชาติ เป็นงานที่เกิดขึ้นจากความรอบรู้ในการใช้วัสดุ เครื่องมือ และความชำนาญในการกระทำของศิลปิน เมื่อโลกมีความเจริญขึ้นคนในแต่ละชาติมีอิสระในการที่จะคิด ทำให้ความคิดและรูปแบบของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะกระจายออกไป ความเชื่อแบบดั้งเดิมที่ว่าศิลปะต้องมีความงามตามธรรมชาติ และศิลปินต้องมีฝีมือสูงส่งได้เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในปัจจุบันมีความเชื่อใหม่ว่าผลงานศิลปะควรเป็นงานที่เน้นในเรื่องราวของการแสดงออกทางความคิดและความรู้สึกของผู้สร้างสรรคอย่างอิสระมากกว่า (บุญเยี่ยม แยมเมือง, 2537) ซึ่งผลงานการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ ประกอบด้วย จิตรกรรม (Painting) ประติมากรรม (Sculpture) ภาพพิมพ์ (Printmaking) ภาพถ่าย (Photography) งานสื่อผสม (Mixed Media) เป็นต้น (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2543)

จากประวัติศาสตร์ความเป็นมาอย่างยาวนาน ของพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ นับตั้งแต่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความงามทางภูมิทัศน์ สถานที่สำคัญทางศาสนา และทางวัฒนธรรม ฯลฯ คณะผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญในพื้นที่อำเภอเขาค้อ จึงเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่แสดงถึงบรรยากาศความงามทางภูมิทัศน์ ทั้ง 15 สถานที่ คือ พระบรมธาตุเจดีย์กาญจนาภิเษก พระตำหนักเขาค้อ อนุสรณ์ผู้เสียสละเขาค้อ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเขาค้อ วัดพระธาตุผาซ่อนแก้ว หุบแก้งห้วยน้ำหนาว เขาค้อเขื่อนจุฬาภรณ์ น้ำตกศรีดิษฐ์ อ่างเก็บน้ำรัตนัย จุดชมวิวไผ่ตงเขาค้อ จุดชมวิววัดทองนพคุณ จุดชมวิวอ่างเก็บน้ำรัตนัย งานปีใหม่ม้ง ชุมประชาจำเริญ และสตอว์เบอร์รี่เขาค้อ นำเสนอผ่านการสร้างสรรค์เป็นผลงานทัศนศิลป์ในเทคนิคต่างๆ ตามความถนัดของคณะผู้วิจัยผ่านทางประสบการณ์ทางสุนทรียะ เพื่อสะท้อนถึงความงามของสถานที่และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของจังหวัดเพชรบูรณ์ และพัฒนาต่อยอดไปสู่การผลิตของที่ระลึกในรูปแบบต่างๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ณ สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
- 2) เพื่อสร้างผลงานผ่านประสบการณ์สุนทรียะแห่งความงามทางภูมิทัศน์ ณ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
- 3) เพื่อพัฒนาผลงานทัศนศิลป์สร้างสรรค์ต่อยอดสู่ชุดของที่ระลึก

สมมติฐานของการวิจัย

คณะผู้วิจัยปรารถนาที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยการบันทึกภาพภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญผ่านทาง ประสบการณ์ทางสุนทรียะ ณ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อแสดงถึงบรรยากาศความงามทางธรรมชาติสร้างสรรค์ผ่านเทคนิคทางทัศนศิลป์อย่างประณีต เพื่อสะท้อนถึงสุนทรียะในท้องถิ่นที่ทรงคุณค่าของจังหวัดเพชรบูรณ์ และพัฒนาผลงานทัศนศิลป์สร้างสรรค์ต่อยอดสู่ชุดของที่ระลึก

ขอบเขตของการวิจัย

- 1) ขอบเขตด้านข้อมูล

- 1.1 ข้อมูลจากเอกสาร ที่ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับ ผลงานทางทัศนศิลป์สร้างสรรค์

- 1.2 ข้อมูลภาคสนาม เป็นข้อมูลที่ได้ลงพื้นที่ ศึกษา สังเกต และรวบรวมภาพถ่ายภูมิทัศน์ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

2) ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 2.1 สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์สร้างสรรค์ภูมิทัศน์ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสุนทรีย์ที่สำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์ ให้เกิดคุณค่าทางความงาม โดยการบันทึกผ่านผลงานทัศนศิลป์สร้างสรรค์
- 2.2 ผลงานทัศนศิลป์ ขนาด 38 x 28 เซนติเมตร จำนวน 15 ชิ้น
- 2.3 พัฒนาผลงานทัศนศิลป์สู่ผลงานชุดของที่ระลึก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ศิลปะ (Art Creative Research) เรื่อง การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์เพื่อสะท้อนสุนทรีย์แห่งความงามทางภูมิทัศน์ ณ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ และการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์
- 2) เดินทางลงพื้นที่ต่างๆ ตามสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของ อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์ ทั้ง 15 จุด เพื่อถ่ายภาพรวบรวมข้อมูลทางภูมิทัศน์
- 3) เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน
- 4) สร้างสรรค์ผลงาน “การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์เพื่อสะท้อนสุนทรีย์แห่งความงามทางภูมิทัศน์ ณ อำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์” จำนวน 15 ภาพ
- 5) เก็บรายละเอียดปรับปรุงผลงานให้สมบูรณ์และนำภาพชิ้นงานไปจัดทำเป็นชุดของที่ระลึก
- 6) สรุปผลการวิจัย
- 7) รายงานผลและเผยแพร่ข้อมูล

ภาพที่ 1 : ลงพื้นที่เก็บข้อมูลตามสถานที่ท่องเที่ยว ณ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ภาพที่ 2 : ลงพื้นที่เก็บข้อมูล ณ บ้านเข็กน้อย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย “การสร้างสรรคงานทัศนศิลป์เพื่อสะท้อนสุนทรียะแห่งความงามทางภูมิทัศน์ ณ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์” สรุปได้ดังนี้

1. จากการศึกษาข้อมูลทั้งทางเอกสาร และการลงพื้นที่ภาคสนามเก็บข้อมูลเป็นภาพถ่าย นำมาสร้างสรรค์เป็นผลงาน “การสร้างสรรคงานทัศนศิลป์เพื่อสะท้อนสุนทรียะแห่งความงามทางภูมิทัศน์ ณ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์” คณะผู้วิจัยสามารถสื่อความหมายออกมาเป็นภาพผลงานทางทัศนศิลป์ ด้วยเทคนิคต่างๆ ตามความถนัดของคณะผู้วิจัย ที่เกี่ยวข้องกับภูมิทัศน์ และสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ของอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้ง 15 สถานที่ ดังนี้ พระบรมธาตุเจดีย์กาญนาภิเชก พระตำหนักเขาค้อ อนุสรณ์ผู้เสียสละเขาค้อ พิพิธภัณฑ์อาวุธ วัดพระธาตุผาซ่อนแก้ว หุบแก้งหันลม เขาตะเคียนโง๊ะ น้ำตกศรีดิษฐ์ อ่างเก็บน้ำรัตนัย จุดชมวิวไผ่ผืนฟ้าเขาค้อ จุดชมวิวดงเนินมอญ จุดชมวิวอ่างเก็บน้ำรัตนัย งานปีใหม่ม้ง ชุดประจำเผ่าม้ง และสตอว์เบอร์รี่เขาค้อ โดยใช้เทคนิคสีน้ำบนกระดาษ จำนวน 8 ภาพ ปากกาสวยบนกระดาษ จำนวน 2 ภาพ ภาพพิมพ์แกะไม้ จำนวน 3 ภาพ และสื่อประสม จำนวน 2 ภาพ รวมทั้งหมด 15 ภาพ

ภาพที่ 3 : “หุบแก้งหันลม เขาค้อ” โดย ทรงเกียรติ บัวลอย เทคนิคสีน้ำบนกระดาษ

ภาพที่ 4 : “พระตำหนักเขาค้อ” โดย ทรงเกียรติ บัวลอย เทคนิคสีน้ำบนกระดาษ

ภาพที่ 5 : “อนุสรณ์ผู้เสียสละเขาค้อ” โดย ทรงเกียรติ บัวลอย เทคนิคสีผสม

ภาพที่ 3 – 5 สร้างสรรค์ผลงานโดย ทรงเกียรติ บัวลอย นำเสนอผลงานทัศนศิลป์ผ่านเทคนิคสีน้ำบนกระดาษ จำนวน 2 ภาพ และเทคนิคสีผสม จำนวน 1 ภาพ ผ่านสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ 3 จุด ของอำเภอเขาค้อ ดังนี้ “ทุ่งกังหันลม เขาค้อ” และ “พระตำหนักเขาค้อ” สร้างสรรค์ผลงานผ่านเทคนิคสีน้ำ เพื่อให้ภาพมีความโปร่งใส ดูสะอาดปลอดโปร่งสบายตาโดยเน้นมุมมองของทิวทัศน์ที่มีบรรยากาศสวยงามสงบร่มรื่น แสดงสัญลักษณ์ที่สำคัญของสถานที่นั้นๆ เช่น กังหันลม และตัวอาคารของพระตำหนักภูกระดึงทรงครึ่งวงกลม “อนุสรณ์ผู้เสียสละเขาค้อ” สร้างสรรค์ผ่านเทคนิคสีผสม แสดงสัญลักษณ์ของสถานที่ที่อยู่ในบริเวณของอนุสรณ์สถาน และงานสถาปัตยกรรม ออกแบบโดย ศาสตราจารย์กฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา มีความหมายแห่งขนาดและรูปทรงของอนุสรณ์สถาน ดังนี้ - รูปทรงสามเหลี่ยม หมายถึง การปฏิบัติกรร่วมกันระหว่าง พลเรือน ตำรวจ ทหาร - ฐานอนุสรณ์สถาน กว้าง 11 เมตร หมายถึง พ.ศ. 2511 อันเป็นปีที่เริ่มการปฏิบัติการรุนแรงของ ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในพื้นที่นี้ - ความสูงจากแท่นบูชาถึงยอดอนุสรณ์สถาน 24 เมตร หมายถึง พ.ศ. 2524 อันเป็นปีที่เปิดยุทธการครั้งใหญ่ - ความสูงจากฐานถึงยอดอนุสรณ์สถาน 25 เมตร หมายถึง พ.ศ. 2525 อันเป็นปีที่สิ้นสุดการต่อสู้ด้วยอาวุธ - ความกว้างฐานสามเหลี่ยมด้านละ 2.6 เมตร หมายถึง พ.ศ. 2526 อันเป็นปีที่เริ่มการก่อสร้างอนุสรณ์สถานแห่งนี้ (“แหล่งท่องเที่ยว อนุสรณ์ผู้เสียสละเขาค้อ”, 2553)

ภาพที่ 6 : “เขาตะเคียนโจ๊ะ” โดย อภิชาติ งามรุ่งโรจน์ เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้

ภาพที่ 7 : “น้ำตกศรีดิษฐ์” โดย อภิชาติ งามรุ่งโรจน์ เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้

ภาพที่ 8 : “วัดกองเนียม” โดย อภิชาติ งามรุ่งโรจน์ เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้

ภาพที่ 6 – 8 สร้างสรรค์ผลงานโดย อภิชาติ งามรุ่งโรจน์ นำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ “น้ำตกศรีดิษฐ์” จุดชมวิวทะเลหมอก “เขาตะเคียนโจ๊ะ” และ “วัดกองเนียม” ผ่านผลงานทัศนศิลป์ในเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ซึ่งจัดอยู่ในประเภทของการพิมพ์ผิวขน (Relief Engraving) เป็นการสร้างภาพจากแม่พิมพ์ที่แกะหรือขุดเนื้อวัสดุส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดหมึกกลิ้งลงไปเมื่อพิมพ์ภาพ หมึกจะติดจากส่วนที่เป็นพื้นผิวเดิมของแม่พิมพ์ (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2543)

เพื่อบอกเล่าเรื่องราวความประทับใจในธรรมชาติผ่านกระบวนการทำงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ ซึ่ง ร่องรอยการแกะไม้เป็นการสะท้อนเรื่องราวอารมณ์ความรู้สึกที่มีเสน่ห์ มีจังหวะน้ำหนักของเส้นที่มีความแตกต่างกัน สีที่แสดงออกบ่งบอกถึงอารมณ์ความรู้สึกในหัวเวลาที่เคยไปเยือนยังสถานที่นั้น ถูกกดทับด้วยเส้นของการ แกะลายไม้ผสมผสานกับบรรยากาศของสี

ภาพที่ 9 : “อ่างเก็บน้ำรัตนัย” โดย ขวัญจิรา เจียนสกุล เทคนิคปากกานกระดาศ

ภาพที่ 10 : “พิพิธภัณฑ์อาวุธ ฐานอิทธิ” โดย ขวัญจิรา เจียนสกุล เทคนิคปากกานกระดาศ

ภาพที่ 11 : “สตอว์เบอร์รี่เขาค้อ” โดย ขวัญจิรา เจียนสกุล เทคนิคสีน้ำบนกระดาศ

ภาพที่ 9 – 11 สร้างสรรค์ผลงานโดย ขวัญจิรา เจียนสกุล นำเสนอผ่านผลงานทัศนศิลป์เทคนิคสีน้ำ และ ปากกาดำบนกระดาษ “อ่างเก็บน้ำรัตนัย” (อันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ตั้งอยู่ในตำบลเขาค้อ เป็นต้นกำเนิดของการเกิดทะเลหมอกที่สามารถมองเห็นได้จากจุดชมวิวด้านบนของภูเขาค้อ แต่ในภาพผลงานชิ้นนี้ได้เปลี่ยนมุมมองในการมองเห็นโดยการมองย้อนขึ้นไปให้อ่างเก็บน้ำอยู่ระยะหน้าและมีภูเขาค้ออยู่เบื้องหลัง โดยเก็บรายละเอียดของเส้นต่างๆด้วยเทคนิคปากกาดำบนกระดาษ “พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ” ตั้งชื่อตามพันเอกอิทธิ สิมารักษ์ ผู้มีบทบาทสำคัญในการต่อสู้ยึดพื้นที่เขาค้อคืนจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ โดยภายในภาพผลงานได้ใช้รูปทรงของอุปกรณ์อาวุธยุทโธปกรณ์ ที่ใช้ในการสู้รบ เช่น รถถัง รถแทรกเตอร์ บังเกอร์หลบภัย ฯลฯ มาจัดองค์ประกอบให้รูปทรงมีการทับซ้อนกัน และนำสีหลักที่อยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ คือ สีเขียว สีน้ำตาล และสีดำ มาใช้เป็นสีหลักในผลงาน และ “สตรอร์เบอร์รี่เขาค้อ” สตรอร์เบอร์รี่พันธุ์พระราชทาน 80 ซึ่งเหมาะกับสภาพอากาศบนเขาค้อที่เป็นพันธุ์กินผลสด มีรสชาติหวาน และรสจัดกว่าที่อื่น นิยมปลูกมากขึ้นในพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยนำเสนอรูปทรงส่วนประกอบต่างๆของสตรอร์เบอร์รี่ในมุมมองที่แตกต่างกัน และเน้นสีสันที่สดใส

ภาพที่ 12 : “พระบรมธาตุเจดีย์กาญจนาภิเษก” โดย ฤทัยทิพย์ รัตนพันธ์ เทคนิคสีน้ำบนกระดาษ

ภาพที่ 13 : “จุดชมวิวไพรชนีย์เขาค้อ” โดย ฤทัยทิพย์ รัตนพันธ์ เทคนิคสีน้ำบนกระดาษ

ภาพที่ 14 : “จุดชมวิวก่อนน้ำร้อน” โดย ฤทัยทิพย์ รัตนพันธ์ เทคนิคสีน้ำบนกระดาษ

ภาพที่ 12 – 14 สร้างสรรค์ผลงานโดย ฤทัยทิพย์ รัตนพันธ์ นำเสนอทัศนียภาพผ่านผลงานทัศนศิลป์ ในเทคนิคสีน้ำ ที่แสดงออกถึงความงามทางสุนทรียะของบรรยากาศและช่วงเวลา โดยการลงพื้นที่เพื่อศึกษาภาพความประทับใจ ณ พระบรมธาตุเจดีย์กาญจนาภิเษก จุดชมวิวกาญจนาภิเษก และจุดชมวิวก่อนน้ำร้อน ซึ่งทั้ง 3 สถานที่นี้ประกอบด้วยมุมมองของสถานที่สำคัญ และจุดสำคัญของอำเภอเขาชัยในการชมทะเลหมอก ที่แสดงออกถึงความอุดมสมบูรณ์ ภูมิทัศน์ที่เป็นเอกลักษณ์ และบรรยากาศช่วงเวลาที่แตกต่างกันของพื้นที่ในจังหวัดเพชรบูรณ์

ภาพที่ 15 : “วัดผาช่อนแก้ว” โดย อลิสนา อนันตะอาด เทคนิคสีอะครีลิก

ภาพที่ 16 : “ปีใหม่ม้ง” โดย อลิสนา อนันตะอาด เทคนิคสีน้ำบนกระดาษ

ภาพที่ 17 : “ชุดประจำเผ่าม้ง” โดย อลิสณา อนันตะอาด เทคนิคสีน้ำบนกระดาษ

ภาพที่ 15 – 17 สร้างสรรค์ผลงานโดย อลิสณา อนันตะอาด นำเสนอผลงานทัศนศิลป์ในเทคนิคสีน้ำ จำนวน 2 ภาพ และสื่อผสม จำนวน 1 ภาพ ที่แสดงออกถึงความงามทางสถาปัตยกรรม และวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ “วัดผาช่อนแก้ว” เป็นสถานที่สำคัญทางศาสนาแห่งหนึ่งในอำเภอเขาค้อ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเพื่อมาชมความงามของสถาปัตยกรรม และทิวทัศน์ที่งดงามได้ทุกช่วงฤดูกาล ภาพผลงาน “ปีใหม่ม้ง” และ “ชุดประจำเผ่าม้ง” นำเสนอถึงวัฒนธรรม ประเพณีของชนเผ่าม้งที่อาศัยอยู่ที่หมู่บ้านเข็กน้อย ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ โดยมีภาพสะท้อนถึงการละเล่น เครื่องแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่าม้งในจังหวัดเพชรบูรณ์

2. จากกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์เพื่อสะท้อนสุนทรียะแห่งความงามทางภูมิทัศน์ ณ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ในเทคนิคต่างๆ ทั้ง 15 ภาพ นำมาพัฒนาต่อยอดสู่ชุดของที่ระลึก โดยนำภาพผลงานมาถ่ายภาพ คัดเลือกลักษณะของภาพผลงานจากองค์ประกอบของภาพ รวมถึงลักษณะของโทนสีภายในภาพผลงานก่อนนำมาจัดวางออกแบบลงบนกระเป๋าผ้า ปฏิทินตั้งโต๊ะ และโปสการ์ดก่อนการพิมพ์ ซึ่งได้ออกมาเป็นผลิตภัณฑ์ชุดของที่ระลึก ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 18 : ชุดของที่ระลึก ประกอบด้วย กระเป๋าผ้า ปฏิทินตั้งโต๊ะ และโปสการ์ด

ภาพที่ 19 : โปสการ์ด และปฏิทิน

จากผลงานทัศนศิลป์ทั้ง 15 ภาพนั้นสามารถนำไปต่อยอดสร้างสรรค์ให้เป็นลวดลายลงบนผลิตภัณฑ์ต่างๆ นอกจากจะทำให้เกิดความงามทางสุนทรียะผ่านมุมมองของคณะผู้วิจัยแล้วนั้น ยังเป็นการสร้างคุณค่าทางศิลปะที่สามารถเผยแพร่สู่สาธารณะชนในรูปแบบที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบูรณ์ได้อีกทางหนึ่ง

การอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง “การสร้างสรรคงานทัศนศิลป์เพื่อสะท้อนสุนทรียะแห่งความงามทางภูมิทัศน์ ณ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์” มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. จากการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ผ่านมุมมองทางสุนทรียะของคณะผู้วิจัยทั้ง 5 ท่าน จึงทำให้ได้ผลงานที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านเทคนิค และมุมมองในการนำเสนอ จึงทำให้เกิดภาพผลงานในรูปแบบที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดความหลากหลายในการนำเสนอภาพผลงานที่สื่อถึง อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่นำมาต่อยอดสู่การออกแบบลงในของที่ระลึก

2. จากการพัฒนาต่อยอดสู่การออกแบบของที่ระลึก สามารถนำไปเป็นต้นแบบในการสร้างผลิตภัณฑ์เผยแพร่ของที่ระลึกสู่สาธารณะชน เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบูรณ์ได้

3. การนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาทางด้านศิลปกรรม คือ สามารถนำขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงาน และการออกแบบของที่ระลึก ไปบูรณาการเป็นสื่อในการเรียนการสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักศึกษาได้นำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองต่อไป

นอกจากการสรุปผลข้างต้นแล้ว ผลงาน “การสร้างสรรคงานทัศนศิลป์เพื่อสะท้อนสุนทรียะแห่งความงามทางภูมิทัศน์ ณ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์” ได้ทำการจดลิขสิทธิ์ เพื่อคุ้มครองผลงานสร้างสรรค์ เลขที่จดลิขสิทธิ์ 372501

ภาพที่ 20 : แสดงการจดลิขสิทธิ์ เลขที่ 372501

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลสรุปงานวิจัยในครั้งนี้สามารถนำเอาแนวคิด เทคนิค วิธีการของการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในเทคนิคต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในงานศิลปะแขนงอื่นๆ ได้ และสามารถนำไปเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ของที่ระลึกเพื่อพัฒนาต่อยอดสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอเขาค้อ หรืออำเภอต่างๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และสร้างรายได้ในชุมชนต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

สามารถนำแนวคิดไปต่อยอดในการสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ในรูปแบบอื่น นำเอาเอกลักษณ์ในอำเภอต่างๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์มาสร้างสรรค์พัฒนาเป็นผลงานศิลปะ ที่สามารถต่อยอดไปสู่การออกแบบจัดทำของที่ระลึกประเภทต่างๆ ให้มีความหลากหลายมากขึ้น หรือนำเอาภาพผลงานทัศนศิลป์ไปจัดทำเป็นลวดลายในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ในชุมชนต่างๆ ของจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมทรัพยากรธรณี ธรณีวิทยาจังหวัดเพชรบูรณ์. (2554). สืบค้นจาก http://www.dmr.go.th/download/article/article_20110318134321.pdf
- เขาค้อ สตอร์เบอร์รี่แลนด์ เพิ่มมูลค่าเมืองท่องเที่ยว. (2558). สืบค้นจาก <https://www.voicetv.co.th/read/299115>
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2543). *การวิจัยทางศิลปะ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เที่ยวเพชรบูรณ์ไปกับนายมะขาม A02-พระตำหนักเขาค้อ. (2559). สืบค้นจาก <http://www.tourphetchabun.com/tour/khaokhopalce/>
- เที่ยวเพชรบูรณ์ไปกับนายมะขาม A04-พิพิธภัณฑ์อาวุธ (ฐานอิทธิ). (2559). สืบค้นจาก <http://www.tourphetchabun.com/tour/weapon-museum/>
- บุญเยี่ยม แยมเมือง. (2537). *สุนทรียะทางทัศนศิลป์*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประวัติเมืองเพชรบูรณ์. (2553). สืบค้นจาก http://www.phetchabun.go.th/data_detail.php?content_id=1

รู้จักเขาค้อ. (2553). สืบค้นจาก <http://www.khaoko.com/index.php?lay=show&ac=article&id=568828>
แหล่งท่องเที่ยว อนุสรณ์ผู้เสียสละเขาค้อ. (2553). สืบค้นจาก <https://thailandtourismdirectory.go.th/th/info/attraction/detail/itemid/2648>